

"ותבז לו בלבה"

הרב חננאל אתרוג

1. תלמוד ירושלמי סוכה פרק ה הלכה ד

אמרה היום נגלה כבוד בית אבא. אמרו עליו על בית שאול שלא נראה מהם לא עקב ולא גודל מימיהם הה"ד [שמואל א כד ג] "ויבא אל גדרות הצאן אשר על הדרך ושם מערה". רבי אבון בשם רבי לעזר גדר לפניו מגדר היה. "ויבא שאול להסך את רגליו" והוה חמי ליה משולשל ציבחד ומסליק ציבחד. משולשל ציבחד ומסליק ציבחד. אמר דוד היאך מינגע בהדין גופה צדיקא. הדא הוא די א"ל [שם י] "הנה היום הזה ראו עיניך את אשר נתנך היום בידי במערה ואמר להרגך". "ואחוס עליך" אין כתיב כאן אלא "ותחס עליך". צניעותך חס עליך.

2. במדבר רבה פרשה ד סימן כ

לא הניחתו ליכנס לתוך הבית אלא יצאת לחוץ. והיתה מקפחתו בדברים ותאמר - "מה נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו", מכאן את למד שהיה הופך אספירס ומשווייר שכן היא אומרת לו "אשר נגלה היום". התחילה עושה מריבה כנגדו ומבקשת לאכול פניו.

"אשר נגלה היום" הלוואי בצניעות אלא "לעיני אמהות עבדיו" ואלו הן נשי ישראל שהיא קוראה אתהן אמהות,

"כהגלות נגלות אחד הריקים" אמר רבי אבא בר כהנא הריק שבריקים זה ארכיסטוס שאין ריקם הימנו מכל מצוה, כך היה דוד מרקד לפני הארון.

אמרה לו- היום נגלה כבודו של בית אבא. בוא וראה מה ביניך לבין בית אבא. כל בית אבי היו צנועים וקדושים. אמרו עליו על בית שאול שלא נראה מהם לא עקב ולא גודל מימיהם. ואת עומד ומגלה לבושך כאחד הריקים!?

כיון שגמרה דבריה א"ל- וכי לפני מלך ב"ו שחקתי ולא לפני מלך מלכי המלכים שחקתי אשר בחר בי מאביך ומכל ביתו ואלו היה אביך צדיק יותר ממני היה האלהים בוחר בי ופוסל בבית אביך. ואני מניח כבוד עצמי ומבקש כבוד שמים הה"ד "ונקלתי עוד מזאת ואל תאמרי שהייתי שפל בעיני אחרים ולא נבזה בפני עצמי ת"ל והייתי שפל בעיני".

"ועם האמהות אשר אמרת עמם אכבדה"- א"ל אותן בנות ישראל שצווחת אותן אמהות אינן אמהות אלא אימהות, לוואי יהא לי חלק עמהם לע"ל.

בס"ד

3. במדבר רבה פרשה ד סימן כ

והיה ארונא טעין כהניא לרומא וטריף לון לארעא טעין כהניא לרומא וטריף לון לארעא. שלח דוד ואייתי לאחיתופל א"ל לית את אמר לי מה נעבד לדין ארונא דהוא טעון כהניא לרומא וטריף לון לארעא וטעון כהניא לרומא וטריף לון לארעא? א"ל- שלח שאיל לאינון חכימיא דמניתה. אמר דוד- מאן דידע למקמתיה ולא קם ליה יהא סופא מתחנקה. אמר לוי- דבח קומי והוא קאים.

4. במדבר רבה פרשת פינחס יב ו

את מוצא שאמר דוד (תהלים קיט) זמירות היו לי חקיך לומר שקלות ורגילות כזמירות. אמר לו הקדוש ברוך הוא- חייך שסופך לטעות בדבר שהתינוקות קורין. כשהעלה את הארון טעה ונתנו על העגלה, תלה הארון עצמו באויר ונשמטו הפרות מתחתיו קרב עזא לסמכו "ויכהו שם האלהים על השל" מפני ששגגת תלמוד עולה זדון. "ויחר לדוד על אשר פרץ ה' פרץ בעזא" אמר לו הקדוש ברוך הוא- ולא אמרת "זמירות היו לי חקיך" ולא למדת (במדבר ז) "ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו,?" התחיל תוהא (דברי הימים א ט"ו) "פרץ ה' אלהינו בנו כי לא דרשנוהו כמשפט".

5. תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לה עמוד א

וכיון שעלה האחרון שבישראל מן הירדן חזרו מים למקומן, שנאמר: "ויהי בעלות הכהנים נושאי ארון ברית ה' מתוך הירדן נתקו כפות רגלי הכהנים אל החרבה וישבו מן הירדן למקומם וילכו כתמול שלשום על כל גדותיו". נמצא ארון ונושאו וכהנים מצד אחד וישראל מצד אחד, נשא ארון את נושאו ועבר, שנאמר: ויהי כאשר תם כל העם לעבור ויעבור ארון ה' והכהנים לפני העם. ו

על דבר זה נענש עוזא, אמר לו הקדוש ברוך הוא: עוזא, נושאי נשא, עצמו לא כל שכן! ויחר אף ה' בעוזא ויכהו שם... על השל וגו' - רבי יוחנן ור"א, חד אמר: על עסקי שלו, וחד אמר: שעשה צרכיו בפניו. וימת שם עם ארון האלהים - א"ר יוחנן: עוזא בא לעוה"ב, שנאמר: עם ארון האלהים, מה ארון לעולם קיים, אף עוזא בא לעוה"ב.

ויחר לדוד על אשר פרץ ה' פרץ בעוזא - א"ר אלעזר: שנשתנו פניו כחררה. אלא מעתה, כל היכא דכתיב ויחר ה"נ! התם כתיב אף, הכא לא כתיב אף.

דרש רבא: מפני מה נענש דוד? מפני שקרא לדברי תורה זמירות, שנאמר: זמירות היו לי חוקיך בבית מגורי, אמר לו הקדוש ברוך הוא: ד"ת שכתוב בהן "התעיף עיניך בו ואיננו", אתה קורא אותן זמירות? הריני מכשילך בדבר שאפילו תינוקות של בית רבן יודעין אותו, דכתיב: "ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקודש וגו', ואיהו אתייה בעגלתא.

בס"ד

"ויהי כי צעדו נושאי ארון ה' ששה צעדים ויזבח שור ומריא", וכתיב: "שבעה פרים ושבעה אילים!" אמר רב פפא בר שמואל: על כל פסיעה ופסיעה - שור ומריא, על כל שש ושש פסיעות - שבעה פרים ושבעה אילים. אמר ליה רב חסדא: אם כן, מילאת את כל ארץ ישראל במות! אלא אמר רב חסדא: על כל שש ושש פסיעות - שור ומריא, על כל ששה סדרים של שש פסיעות - שבעה פרים ושבעה אילים.

6. שמות רבה פרשת תצוה ד

הה"ד (איוב יד) "תקרא ואנכי אענך למעשה ידיך תכסוף". בד' דברים נתאוה הקדוש ברוך הוא למעשה ידיו ואלו הן ד' דברים - הקדוש ברוך הוא סובל עולמו שנא' (ישעיה מו) "אני עשיתי ואני אשא ואני אסבול ואמלט", וציוה לבני קהת שיסבלוהו שנאמר (במדבר ז) "ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו". ותדע שכביכול הוא היה סובלך, בשעה שבאו לירדן שנאמר (יהושע ג) "והירדן מלא על כל גדותיו" ולא היו יכולין בני קהת לעבור. מה עשה הקדוש ברוך הוא? סבלם שנאמר "והיה כנוח כפות רגלי הכהנים". א"ר ברכיה הארון סובל את סובליו, ולא הכהנים סבלוהו אלא הוא סבלן שנא' (שם /יהושע/ ד) נתקו כפות רגלי הכהנים, והקב"ה משמר עולמו שנאמר (תהלים קכא) הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל ה' שומרך, ואמר לישראל שישמרוהו שנאמר (במדבר ג) והחונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה, ומאיר לעולם דכתיב (יחזקאל מג) והארץ האירה מכבודו ואמר לישראל ויקחו אליך שמן זית זך הוי "למעשה ידיך תכסוף".

7. רש"י מסכת סוטה דף לה עמוד ב

ושמעתי בשם ר' מנחם בר' חלבו גורן נכון הוא גורן ארונה היבוסי.